

Bezpieczeństwo pacjenta w trakcie realizacji procedur diagnostycznych i leczniczych

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Jednostka organizacyjna Wydział Lekarski	Cykl dydaktyczny 2019/20	
Kierunek studiów Kierunek Lekarski	Rok realizacji 2022/23	
Poziom kształcenia jednolite magisterskie	Języki wykładowe polski	
Forma studiów stacjonarne	Blok zajęciowy obowiązkowy do zaliczenia w toku studiów	
Profil studiów ogólnoakademicki	Obligatoryjność fakultatywny	
Dyscypliny Nauki medyczne	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	
	Grupy zajęć standardu D. Nauki behawioralne i społeczne z elementami profesjonalizmu, E. Nauki kliniczne niezabiegowe, F. Nauki kliniczne zabiegowe	
Koordynator przedmiotu	Małgorzata Bała, Wojciech Szot	
Prowadzący zajęcia	Pełna lista prowadzących dostępna na stronie usosweb.uj.edu.pl w zakładce Katalog → Przedmioty.	
Okres Semestr 7	Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się zaliczenie na ocenę	Liczba punktów ECTS 2.0
	Forma prowadzenia i godziny zajęć seminarium: 10 ćwiczenia: 16 e-learning: 4	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studenta z podstawowymi pojęciami z zakresu bezpieczeństwa pacjenta (główne rodzaje zagrożeń w systemie opieki zdrowotnej, znaczenie opieki medycznej jako czynnika ryzyka zagrożenia zdrowia i życia). Zapoznanie z kwestiami bezpieczeństwa pacjenta w Polsce na tle Świata i krajów EU
C2	Zapoznanie z podstawowymi definicjami („Błąd medyczny”, „Błąd lekarskiego”, „Błąd systemowego w opiece zdrowotnej”), zapoznanie z epidemiologią i statystyką zdarzeń niepożądanych, a także historię kształtowania pojęcia bezpieczeństwa pacjenta i genezę kultury „szukania winnych”. Uświadomienie problematyki nie uwzględniania czynnika ludzkiego jako głównej przyczyna większości zdarzeń niepożądanych oraz zależności stanu zdrowia pacjenta od personelu wykonującego właściwe czynności w odpowiednim czasie.
C3	Zapoznanie z przykładami interakcji i powiązań w systemie opieki zdrowotnej, uświadomienie czym jest zarządzanie ryzykiem, jaki jest cel zarządzania ryzykiem i jak ważna jest strategia zarządzania ryzykiem w miejscu pracy, zapoznanie z kosztami osobowymi i ekonomicznymi błędów medycznych
C4	Systemy opieki zdrowotnej, ich złożoność i najczęstsze błędy (których można uniknąć)
C5	Poznanie zagrożeń klinicznych i zarządzanie ryzykiem klinicznym (sytuacje szczególne)

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	objawy i przebieg chorób	O.W2	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
W2	sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego właściwe dla określonych stanów chorobowych	O.W3	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
W3	znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem	D.W6	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
W4	zasady pracy w zespole	D.W18	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
W5	główne pojęcia, teorie, zasady i reguły etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych	D.W16	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
W6	prawa pacjenta	D.W17	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
W7	zagrożenia związane z hospitalizacją ludzi w podeszłym wieku	E.W11	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
W8	problemy epidemiologiczne chorób zakaźnych na świecie i w Polsce	E.W48	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
W9	zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania	F.W3	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
W10	zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji	F.W4	obserwacja pracy studenta, ocena grupy

W11	najczęstsze powikłania zabiegów wymienionych w punkcie F.W2	F.W18	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	rozpoznać problemy medyczne i określić priorytety w zakresie postępowania lekarskiego	O.U1	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
U2	wybierać takie leczenie, które minimalizuje konsekwencje społeczne dla pacjenta	D.U3	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
U3	informować pacjenta o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub terapeutycznych oraz uzyskać jego świadomą zgodę na podjęcie tych działań	D.U6	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
U4	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków i interakcji między nimi	E.U17	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
U5	wymienić sposoby praktycznej realizacji zasady ochrony radiologicznej ALARA w odniesieniu do medycyny nuklearnej	E.U48	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
U6	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki	F.U3	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
Kompetencje społecznych - Student jest gotów do:			
K1	kierowania się dobrem pacjenta	O.K2	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
K2	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	O.K5	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
K3	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji	O.K8	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
K4	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej	O.K10	obserwacja pracy studenta, ocena grupy
K5	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	O.K11	obserwacja pracy studenta, ocena grupy

Bilans punktów ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
seminarium	10
ćwiczenia	16
e-learning	4
analiza przypadków	6
przygotowanie do zajęć	12

udział w grach symulacyjnych	12
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 30
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 34

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	Czym jest bezpieczeństwo pacjenta - wiadomości podstawowe	W2, W3, W4, W5, W6, U1, K1, K2	e-learning
2.	Elementy edukacyjne niezbędne w nauczaniu bezpieczeństwa pacjenta	W1, W10, W11, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, W9, U2, U3, U6, K1, K2, K3, K4, K5	seminarium, e-learning
3.	Błędy medyczne. Uczenie się na błędach w celu zapobiegania kolejnym. Zdarzenia niepożądane i wady systemu w opiece zdrowotnej	W1, W10, W11, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, W9, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3, K4, K5	ćwiczenia, seminarium
4.	Czynnik ludzki a bezpieczeństwo pacjenta. Ocena powiązań między ludźmi a systemami, z którymi wchodzi w interakcje.	W1, W11, W2, W3, W4, W5, W6, W7, W8, U3, U4, U5, U6, K1, K3, K4, K5	ćwiczenia
5.	Nie uwzględnianie czynnika ludzkiego jako główna przyczyna większości zdarzeń niepożądanych. Dlaczego personel medyczny musi znać podstawowe zasady dotyczące czynników ludzkich ?	W1, W3, W4, W6, W8, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1	ćwiczenia
6.	Bezpieczeństwo i skuteczność opieki zależne nie tylko od wiedzy, kompetencji i sposobu postępowania pracowników bezpośrednio stykających się z pacjentem, ale także od ich umiejętności współpracy i komunikacji w środowisku pracy. Zależność stanu zdrowia pacjenta od personelu wykonującego właściwe czynności w odpowiednim czasie	W2, W3, W4, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K4, K5	ćwiczenia, seminarium
7.	Effectiveness of problem prevention - risk management methods used by hospitals and health organisations	W1, W2, W4, W7, W8, U1, U2, U6, K2, K3, K4, K5	ćwiczenia, seminarium
8.	Istniejące systemy opieki umożliwiające ograniczenie zdarzeń niepożądanych i poprawę funkcjonowania „ludzkiego” elementu systemu. Reagowanie na zauważone niebezpieczne sytuacje lub okoliczności	W10, W11, W9, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3, K4, K5	ćwiczenia, seminarium

Informacje rozszerzone

Metody nauczania:

Analiza przypadków, Burza mózgów, Ćwiczenia, Demonstracja, Dyskusja, Gra dydaktyczna, Metoda problemowa, Metoda

przypadków, Praca w grupie, Seminarium, Symulowany pacjent, Wykład, Zajęcia typu Problem Based Learning

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
seminarium		
ćwiczenia	obserwacja pracy studenta, ocena grupy	
e-learning	obserwacja pracy studenta, ocena grupy	

Dodatkowy opis

Zaliczenie kursu na podstawie obecności na zajęciach oraz aktywnym uczestnictwie w realizowanych w trakcie zajęć tematach Problem-Based Learning (PBL) oraz omawianych sytuacjach (case studies).

Wymagania wstępne i dodatkowe

Znajomość podstaw propedeutyki chorób wewnętrznych. Zaliczone praktyki wakacyjne po I i II roku studiów.

Literatura

Obowiązkowa

1. S.Dekker: Patient Safety. A human factor approach. Taylor & Francis Inc 2011. EAN: 9781439852255 ISBN: 1439852251

Dodatkowa

1. A.Gungov, T.Tzarvulanova: Patient Safety. ibidem-Verlag, Jessica Haunschild u Christian Schon 2018. ISBN: 3838212134

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
D.U3	wybierać takie leczenie, które minimalizuje konsekwencje społeczne dla pacjenta
D.U6	informować pacjenta o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub terapeutycznych oraz uzyskać jego świadomą zgodę na podjęcie tych działań
D.W6	znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem
D.W16	główne pojęcia, teorie, zasady i reguły etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych
D.W17	prawa pacjenta
D.W18	zasady pracy w zespole
E.U17	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków i interakcji między nimi
E.U48	wymienić sposoby praktycznej realizacji zasady ochrony radiologicznej ALARA w odniesieniu do medycyny nuklearnej
E.W11	zagrożenia związane z hospitalizacją ludzi w podeszłym wieku
E.W48	problemy epidemiologiczne chorób zakaźnych na świecie i w Polsce
F.U3	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki
F.W3	zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania
F.W4	zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji
F.W18	najczęstsze powikłania zabiegów wymienionych w punkcie F.W2
O.K2	kierowania się dobrem pacjenta
O.K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
O.K8	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
O.K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej
O.K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób
O.U1	rozpoznać problemy medyczne i określić priorytety w zakresie postępowania lekarskiego
O.W2	objawy i przebieg chorób
O.W3	sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego właściwe dla określonych stanów chorobowych